

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗАХИСТУ РОСЛИН

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІЗР НААН

О.І.Борзих

« 20 » листопада 2018 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PhD)

Схвалено

рішенням Вченої ради ІЗР НААН

від «20» листопада 2018 р.

(Протокол №10)

із змінами

(рішення Вченої ради ІЗР НААН

від «08» липня 2024 р.,

протокол №10)

Київ – 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) в Інституті захисту рослин НААН за спеціальністю **202 – Захист і карантин рослин** (далі – Положення) є складовою системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти і регулює організацію освітнього процесу підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) в Інституті захисту рослин Національної академії аграрних наук України (далі – ІЗР НААН).

1.2. Положення визначає основні принципи, процедури та індикатори забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в ІЗР НААН, а також розподіл повноважень щодо забезпечення якості освіти між учасниками освітнього процесу, керівництвом освітньо-наукових програм, керівними органами Інституту, структурними підрозділами Інституту. Освітній процес в ІЗР НААН – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що проводиться через систему науково-методичних і лекційних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей особами, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

1.3. Нормативно-правовою базою організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в ІЗР НААН є: Конституція України, Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту», Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження національної рамки кваліфікацій», інші нормативно-правові акти з питань освіти, Статут ІЗР НААН, положення, якими регулюється освітній процес в ІЗР НААН.

1.4. ІЗР НААН провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти відповідно до отриманої ліцензії. Положення спрямоване на забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в ІЗР НААН відповідно до загальновизнаних європейських та світових стандартів, запровадження та постійне удосконалення системи підготовки здобувачів. Положення також регулює питання залучення до процесів забезпечення якості освіти в ІЗР НААН як учасників освітнього процесу (здобувачів вищої освіти, наукових працівників), так і інших зацікавлених осіб.

2. АКАДЕМІЧНИЙ РЕГЛАМЕНТ АСПІРАНТУРИ

2.1. Зарахування на навчання до аспірантури ІЗР НААН здійснюються на конкурсній основі відповідно до Правил прийому, розроблених відповідно до законодавства України (Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р. № 1556-VII, Постанови Кабінету Міністрів України № 261 від 23 березня 2016р. «Про затвердження порядку підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Наказу Міністерства освіти і науки України № 1285 від 11 жовтня 2019 року «Умови прийому на навчання до вищих навчальних закладів України»).

2.2. Навчальний час визначається кількістю облікових одиниць, відведених

для виконання освітньо-наукової програми. Обліковими одиницями навчального часу є академічна година, кредит ЄКТС.

2.3. Графік освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії формують на навчальний рік з урахуванням перенесень робочих та вихідних днів, погоджують і затверджують у встановленому порядку та терміни.

2.4. Канікули встановлюються згідно з планом навчального процесу.

3. ФОРМИ НАВЧАННЯ

3.1. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за очною (денною, вечірньою); заочною формою. Нормативний строк підготовки здобувача в аспірантурі становить чотири роки.

3.2. *Очна (денна)* – основна форма здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії з відривом від виробництва.

3.3. *Очна (вечірня)* – форма здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії без відриву від виробництва, але з наявністю відповідної кількості аудиторних годин, переважно у вечірній час.

3.3. *Заочна* – форма здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії без відриву від виробництва, що передбачає екзаменаційну сесію, тривалість якої регламентована Законом України «Про відпустки». Організація освітнього процесу в міжсесійний період регламентується індивідуальними можливостями та здатністю здобувача вищої освіти самостійно виконувати індивідуальний навчальний план. На здобувачів вищої освіти, які навчаються за заочною формою, поширюються правила та обов'язки, що визначені чинним законодавством та Правилами внутрішнього розпорядку ІЗР НААН. Обсяги загального запланованого часу на вивчення кожної дисципліни за очною і заочною формами навчання є однаковими. Екзаменаційна сесія за заочною формою навчання – це частина навчального року, протягом якої здійснюються всі форми освітнього процесу, передбачені навчальним планом (лекції, практичні та екзамени). На сесію здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії заочної форми навчання прибувають згідно з графіком навчального процесу, одержавши довідку-виклик встановленого зразка. Довідка-виклик є підставою для надання додаткової оплачуваної відпустки. Міжсесійний період за заочною формою навчання – це частина навчального року, протягом якої здійснюється робота здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії над засвоєнням навчального матеріалу як самостійно, так і під керівництвом наукового керівника. Основною формою роботи здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії над засвоєнням навчального матеріалу є виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань.

3.5. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним замовленням здійснюється виключно в аспірантурі за очною (денною, вечірньою) формою навчання. Поза аспірантурою (для осіб, які професійно проводять наукову і науково-технічну діяльність) – за основним місцем роботи.

4. ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

4.1. Освітній процес в ІЗР НААН – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що проводиться через систему науково-методичних і лекційних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей.

4.2. Мета освітнього процесу в ІЗР НААН в умовах Європейського простору вищої освіти – підготовка конкурентоспроможних фахівців, забезпечення розвитку та набуття ними необхідних загальних та фахових компетентостей відповідно до рівнів Національної рамки кваліфікацій, а також можливостей для особистісного розвитку.

4.3. Освітній процес в ІЗР НААН базується на принципах активізації самостійності здобувачів і науково-педагогічних кадрів:

- відкритості (освітній процес в ІЗР НААН здійснюється відкрито для усіх зацікавлених сторін);
- доступності (відповідність змісту, характеру і обсягу матеріалу, який вивчається, можливостям і рівню підготовки здобувача вищої освіти);
- єдності і наступності освітнього процесу (забезпечення єдністю структури освіти та узгодженості ступенів і етапів навчально-виховного процесу);
- безперервності (реалізація концепції «Навчання впродовж усього життя» через організацію самостійного навчання і самоосвіти здобувачів вищої);
- науковості (інтеграція навчання з наукою і практикою, професійна спрямованість освітнього процесу);
- гнучкості і прогностичності (забезпечення варіативності, саморегуляції та безперервного оновлення змісту вищої освіти, його адаптацію до вимог суспільства);
- гуманізму, демократизму та пріоритетності загальнолюдських духовних цінностей;
- національної спрямованості (забезпечення органічного зв'язку освіти з національною історією, культурою, традиціями);
- міжнародної інтеграції (забезпечення інтеграції системи вищої освіти України у європейський простір вищої освіти, за умови збереження і розвитку досягнень прогресивних традицій національної наукової школи);
- незалежності від втручання будь-яких політичних партій, громадських та релігійних організацій (забезпечується вимогою Конституції України про недопустимість втручання в освітній процес закладу вищої освіти політичних партій, громадських і релігійних організацій).

4.4. Освітній процес організовується з урахуванням наявного науково - педагогічного потенціалу, матеріально-технічної і методичної бази ІЗР НААН, з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, академічної та професійної мобільності.

4.5. Основні завдання освітнього процесу:

- провадження на високому рівні освітньої діяльності, яка забезпечує здобуття особами вищої освіти відповідного ступеня за обраною спеціальністю;
- провадження освітньої діяльності на основі індивідуальних навчальних планів і програм, які відповідають запиту держави та галузей економіки країни;
- залучення роботодавців до участі в підготовці та реалізації навчальних планів, спеціальностей та переорієнтація навчальних планів на збільшення частки практичної компоненти;
- інтеграція ІЗР НААН з навчальними закладами різних типів, науковими установами та підприємствами, створення навчально-наукових виробничих

комплексів, технопарків у сфері сталого природокористування;

- забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності;
- створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів;
- збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства;
- поширення знань та підвищення освітнього і культурного рівня громадян;
- створення умов для здобуття якісної освіти особам з інвалідністю;
- активне залучення до освітнього процесу і науково - дослідницької роботи провідних вчених країни, виробничників, провідних фахівців організацій та установ.

4.6. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються директором ІЗР НААН. Протягом строку навчання в аспірантурі здобувач зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми: здобути теоретичні уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей; розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності; оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності; провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; захистити дисертацію. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових.

4.7. Освітньо-наукова програма – система освітніх компонентів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти за спеціальністю **202 «Захист і карантин рослин»**, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть навчатись за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їхнього вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії.

4.8. Загальне керівництво і контроль всіх аспектів реалізації освітньо-наукової програм на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти в ІЗР НААН здійснюється заступником директора з наукової роботи.

4.9. Склад проєктної групи, відповідальної за освітню діяльність третього освітньо-наукового рівня вищої освіти за освітньо-науковою програмою, призначається наказом директора ІЗР НААН за поданням завідувача відповідного відділу і відповідає кваліфікаційним вимогам, визначеними Ліцензійними вимогами.

4.10. Керівником проєктної групи призначається один з її членів, який має науковий ступінь і стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше десяти років.

4.11. Група забезпечення спеціальності – група науково-педагогічних та/або наукових працівників, для яких установа є основним місцем роботи і які відповідають за виконання освітніх програм за спеціальністю на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами.

4.12. На групу забезпечення спеціальності, відповідальну за підготовку здобувачів вищої освіти, покладається виконання завдань:

- формування та розробка освітньо-наукової програми, навчального плану, пояснювальної записки до навчального плану, напрямів наукових досліджень, визначення змісту циклу дисциплін в вибіркової частини;
- аналіз якості забезпечення освітньо-наукової програми навчальною літературою та навчально-методичними матеріалами;
- контроль якості підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою в цілому;
- проведення експертної оцінки й уточнення тематики дисертаційних робіт, здійснення координації і контролю діяльності наукових керівників дисертаційних робіт;
- консультування науково-педагогічних працівників з питань виконання освітньо-наукової програми;
- консультування здобувачів щодо вибірових навчальних дисциплін освітньо-наукової програми;
- контроль організації та проведення атестації аспірантів;
- спрямування і контроль організації самостійної роботи;
- сприяння популяризації та апробації результатів наукових досліджень здобувачів (участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей тощо) в Україні та за кордоном.

4.13. Члени групи забезпечення спеціальності, відповідальні за підготовку здобувачів вищої освіти, мають право:

- вносити пропозиції щодо оновлення змісту освітньо-наукової програми з урахуванням інноваційних технологій, вітчизняних та світових досягнень у галузях освіти і науки;
- відвідувати всі види занять здобувачів згідно з навчальним планом освітньо-наукової програми;
- брати участь у засіданнях Вченої ради ІЗР НААН та Науково-методичної ради при розгляді відповідних питань;
- вносити пропозиції щодо заохочення аспірантів.

4.14. Основним нормативним документом, що визначає перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення на стадії підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в ІЗР НААН, є навчальний план.

4.15. Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (31 кредит ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять, обсяг, форми поточного та підсумкового контролю.

4.16. Погоджений у встановленому порядку оригінал навчального плану зберігається у відповідному відділі.

4.17. Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії формується аспірантом на основі освітньо-наукової програми та навчального плану та погоджується з науковим керівником протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури.

4.18. Вивчення аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися на базі ІЗР НААН, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579) – на базі інших

вітчизняних закладів вищої освіти (наукових установ) та закладів освіти за кордоном.

4.19. Аспірант має право вносити зміни в свій індивідуальний навчальний план за погодженням із науковим керівником.

4.20. Усі аспіранти незалежно від форми навчання відвідують аудиторні заняття і проходять всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою.

4.21. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії сформований у навчальному плані становить обов'язкову частину вимог до рівня компетентностей освітньо-наукової програми.

4.22. Навчальні дисципліни за вибором здобувача вищої освіти включають до індивідуального навчального плану. Їх вибір здобувач здійснює з урахуванням власних потреб та перспектив щодо майбутньої наукової діяльності.

4.23. Процедура забезпечення здобувачем вибору навчальних дисциплін в межах освітньо-наукової програми та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, здійснюється за вільним вибором навчальних дисциплін.

4.24. Індивідуальний навчальний план здобувача формується за освітньо-науковою програмою і зберігається у відповідному відділі.

4.25. Відповідний відділ на початку навчального року доводить до відома здобувачів I року навчання перелік дисциплін за вільним вибором. Здобувачі, ознайомившись з переліком дисциплін за вільним вибором, 2 семестрі подають заяву на ім'я директора Інституту у відповідний відділ до 15 вересня поточного навчального року. Обрані дисципліни вносять до вибіркової частини індивідуального навчального плану. Відповідний відділ узагальнює інформацію про вибір здобувачами навчальних дисциплін. Ця інформація є підставою для включення обраних дисциплін до навчального навантаження.

4.26. Інформація щодо відвідування занять аспірантами та підсумкового контролю формує відповідний відділ.

4.27. Здобувачу вищої освіти, який виїжджає на навчання до іншої наукової установи (закладу вищої освіти), у тому числі за кордон, видається довідка про обсяг засвоєних навчальних дисциплін.

4.28. У разі часткового невиконання навчального плану, здобувач може перенести його виконання, за погодженням з відповідним відділом, на інший період часу, що не перевищує термін навчання.

4.29. До заліків та іспитів не допускаються здобувачі, які були відсутні на заняттях без поважних причин. Рішення щодо допуску до здачі встановлених форм контролю приймає заступник директора з наукової роботи ІЗР НААН.

4.30. Реалізація індивідуального навчального плану здобувача здійснюється у період часу, що не перевищує термін навчання. У разі переривання навчання нормативний термін навчання може відрізнятись від терміну, зазначеного у навчальному плані.

4.31. Відповідальним за виконання індивідуального навчального плану є здобувач вищої освіти. Відповідальним за набуття результатів навчання (компетентностей), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти, є науковий керівник.

4.32. Результати підсумкового контролю записуються в індивідуальний

навчальний план аспіранта.

4.33. Контроль за виконанням індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії здійснює науковий керівник та відповідний відділ. Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання аспірантом і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи. Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення Вченою радою ІЗР НААН рішення про відрахування здобувача з аспірантури.

4.34. Освітньо-наукова програма аспіранта має включати не менше чотирьох складових, відповідно до Національної рамки кваліфікацій, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей:

- здобуття глибоких знань із спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження, зокрема, засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з наукового напрямку досліджень;

- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема, усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та складання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності;

- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду та професійної етики;

- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.

4.35. Аспіранти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України «Про вищу освіту». З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень аспіранти зобов'язані:

- дотримуватись принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі, встановлених науковою установою;

- виконувати індивідуальний план наукової роботи, систематично звітувати про хід його виконання на засіданні відділів та лабораторій із затвердженням на Вченій раді ІЗР НААН.

4.36. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми є підготовка та публікація наукових статей. Підготовка в аспірантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

5. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Освітній процес на третьому (освітньо-науковому) рівні в ІЗР НААН здійснюють за такими формами: навчальні заняття (аудиторні) - лекція і практичне заняття; самостійна робота (позааудиторні), контроль результатів навчання. Перелік тем лекційних, практичних та самостійної роботи передбачено робочою програмою навчальної дисципліни. Інші види навчальних занять можуть бути введені рішенням Вченої ради ІЗР НААН.

5.2. *Лекція* – вид навчальних занять, призначених для викладання теоретичного матеріалу. Окрема лекція, як правило, є елементом курсу лекцій, що охоплює основний теоретичний матеріал однієї або декількох тем навчальної дисципліни, базується на новітніх наукових, теоретичних і практичних досягненнях та має прогностичний характер. Лекції проводяться штатними працівникам ІЗР НААН, задіяними у виконанні освітньо-наукової програми в аспірантів та запрошеними провідними науковцями й фахівцями з даної галузі. Лекції проводять у відповідно обладнаних аудиторіях з використанням новітніх технологій подання матеріалу й організування роботи аспірантів на лекційному занятті. Лектор зобов'язаний подати до відділу аспірантури навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни. Лектор зобов'язаний дотримуватися робочої програми навчальної дисципліни щодо тем лекційних занять, але не обмежений в питаннях трактування навчального матеріалу, формах і засобах доведення його до аспірантів.

5.3. *Практичне заняття* – вид навчального заняття, під час якого викладач організовує докладний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння та навички їх практичного застосування і реалізує дидактичний принцип зв'язку теорії з практикою. Практичне заняття орієнтоване на вирішення наступних завдань: поглиблення, закріплення і конкретизацію знань, отриманих на лекціях і в процесі самостійної роботи; формування практичних умінь і навичок, необхідних в майбутній професійній діяльності; розвитку умінь спостерігати та пояснювати явища, що вивчаються; розвитку самостійності тощо. Практичні заняття проводяться в аудиторіях або в наукових лабораторіях, обладнаних необхідними технічними засобами. Проведення практичного заняття базується на робочій програмі навчальної дисципліни щодо тем практичних занять, але не обмежений в питаннях трактування навчального матеріалу, формах і засобах доведення його до аспірантів. Практичне заняття може передбачати дискусію на попередньо визначені теми, проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок аспірантів, постановку загальної проблеми та її обговорення за участю аспірантів, розв'язування завдань з їх обговоренням.

5.4. *Самостійна робота* аспіранта один із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання. Самостійна робота – це навчальна та творча роботи, які виконуються у поза аудиторний (вільний від обов'язкових навчальних занять) час за завданням і методичним забезпеченням. Обсяг самостійної роботи аспіранта з кожної навчальної дисципліни регламентує навчальний план і повинен становити орієнтовно не менше 50% загального обсягу навчального часу аспіранта,

відведеного для вивчення навчальної дисципліни, а її зміст визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та рекомендаціями викладача. Основні види самостійної роботи аспірантів: опрацювання навчального матеріалу (за конспектом лекцій, навчально-методичною та науковою літературою), пошук інформації в бібліотеках, мережі Інтернет, використання баз даних інформаційно-пошукових та довідникових систем; підготовка до виконання практичних занять, опрацювання методичних рекомендацій; інші види самостійної роботи, спеціальні для конкретної навчальної дисципліни (наприклад, переклад та опрацювання іншомовних наукових видань). Самостійну роботу аспірант може виконувати у бібліотеці, навчальних аудиторіях, наукових лабораторіях тощо. Виконання аспірантом самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння аспірантом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять.

5.5. Для організації проведення підсумкового контролю відповідний відділ складає розклад занять та іспитів, що затверджується наказом директора Інституту. Контроль результатів навчання визначають відповідність рівня набутих умінь, знань і навичок здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії вимогам нормативних документів у сфері вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування освітнього процесу.

6. ПОРЯДОК ОБРАННЯ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН

6.1. Порядок забезпечення вибору навчальних дисциплін в межах освітньо-наукової програми та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, здійснюється за вільним вибором здобувача вибіркових навчальних дисциплін.

6.2. Вибіркові дисципліни є обов'язковою складовою навчального плану і поділяються на вибіркові блоки.

6.3. На початку навчального року доводить до відома здобувачів I року навчання перелік дисциплін за вільним вибором. Здобувачі, ознайомившись з переліком дисциплін за вільним вибором, 2 семестрі подають заяву на ім'я директора Інституту у відповідний відділ до 15 вересня поточного навчального року. Обрані дисципліни вносять до вибіркової частини індивідуального навчального плану.

6.4. Відповідний відділ узагальнює інформацію про вибір здобувачами навчальних дисциплін. Ця інформація є підставою для включення обраних дисциплін до навчального навантаження.

7. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНИМ ГРАФІКОМ

7.1. Індивідуальний графік навчання аспіранта – документ, який встановлює особливості реалізації індивідуального навчального плану аспіранта за освітньо-науковою програмою.

7.2. Індивідуальний графік навчання аспіранта встановлюється тільки для аспірантів очної форми навчання.

7.3. Аспірант, переведений на індивідуальний графік навчання, має право самостійно вивчати навчальні дисципліни, але зобов'язаний до термінів

проведення заходів контролю виконати всі види робіт, що передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта.

7.4. Дозвіл на навчання за індивідуальним графіком навчання можуть отримати аспіранти: за станом здоров'я, що підтверджено висновком лікарської комісії; є вагітними жінками чи матерями дітей віком до 3-х років, що підтверджено відповідними документами; беруть участь у програмах міжнародної академічної мобільності, що підтверджено академічною довідкою або запрошенням організації чи установи, що приймає аспіранта; поєднують навчання в аспірантурі з роботою за спеціальністю або проходять стажування з метою подальшого працевлаштування, що підтверджено відповідними документами.

7.5. Аспірант, який має документально підтверджені підстави і виявив бажання навчатися за індивідуальним графіком навчання, за місяць до початку періоду реалізації індивідуального графіка навчання, подає у відділ аспірантури та докторантури заяву та індивідуальний графік навчання на погодження. Індивідуальний графік навчання аспіранта набуває чинності після його затвердження заступником директора з наукової роботи.

7.6. До кінця терміну реалізації індивідуального графіка навчання за аспірантом зберігається право на отримання стипендії, якщо на момент оформлення індивідуального графіка навчання вона була призначена.

7.7. За виконання індивідуального графіка навчання відповідальність несе аспірант.

8. КОНТРОЛЬ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Оцінювання результатів навчання аспірантів є складовою частиною навчального процесу. Його проводять з метою встановлення відповідності набутих аспірантами компетентностей вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

8.2. До початку підсумкового контролю відповідний відділ забезпечує формування залікових відомостей з навчальних дисциплін третього (освітньо-наукового) рівня.

8.3. Результати вносяться до залікових відомостей не пізніше другого робочого дня після закінчення підсумкового контролю з навчальної дисципліни та зберігаються у відповідному відділі.

8.4. Письмова відповідь аспіранта на завдання підсумкового контролю зберігається в архіві у відповідному відділі.

8.5. Після проведення контролю знань (іспит) викладач особисто подає один заповнений примірник відомості у відповідний відділ впродовж двох робочих днів після дати іспиту.

8.6. Академічні досягнення аспірантів визначають за 100-бальною шкалою оцінювання, згідно з таблицею відповідності шкали оцінювання ECTS з національною системою оцінювання. Це забезпечує порівняння навчальних досягнень аспірантів, що навчаються в різних вищих навчальних закладах, та їхнього академічного визнання.

8.7. Аспіранту, який із поважних причин (за медичними показаннями, сімейними обставинами, у зв'язку зі закордонним стажуванням тощо), підтверджених документально, не мав можливості виконати обов'язкові індивідуальні роботи, встановлюється індивідуальний графік їх виконання.

8.8. Аспірант, який без поважних, документально підтверджених підстав не склав підсумковий контроль з навчальних дисциплін, відраховується з аспірантури за невиконання індивідуального навчального плану.

8.9. Для навчальної дисципліни, з якої навчальним планом передбачено іспит, підсумкова оцінка складається з оцінки результатів навчання при проведенні підсумкового контролю.

8.10. Для навчальної дисципліни, з якої передбачено залік, оцінка виставляється за результатами підсумкового контролю за 100-бальною шкалою оцінювання.

8.11. Аспірант, який захворів, зобов'язаний повідомити про це відповідний відділ не пізніше дня іспиту та після одужання надати медичну довідку встановленої форми.

8.12. Під час виконання іспиту аспірант має право звернутися до викладача за роз'ясненням змісту завдання. Забороняється користуватися мобільними телефонами, планшетами тощо, обмінюватися інформацією у будь-якій формі або використовувати інші матеріали та засоби, крім дозволених викладачем.

8.13. Іспит проводиться в межах одного робочого дня. Результати оцінювання викладач доводить до відома аспірантів.

8.14. Аспірант, який не погоджується з оцінкою іспиту, має право звернутися з письмовою апеляцією (заява подається на ім'я вченого секретаря ІЗР НААН). Розгляд апеляції проводиться відповідно до «Положення про апеляцію результатів контролю знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії».

8.15. Аспірант, який не погоджується з результатами заліку, має право на перездачу заліку з цієї навчальної дисципліни ще раз за результатами якого сприймається остаточне рішення.

8.16. За необхідності аспірантам видаються виклики-довідки на період підсумкового контролю.

9. ВІДРАХУВАННЯ, ПОНОВЛЕННЯ, ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ

9.1. Підставою для відрахування здобувачів є невиконання індивідуального навчального плану, що визначається за сукупністю вимог:

- факт невиконання індивідуального навчального плану встановлюється за результатами підсумкового контролю або атестації здобувачів;

- відрахування у зв'язку із невиконанням індивідуального навчального плану у частині отримання за результатами підсумкового контролю незадовільної оцінки можливе лише за умов, якщо відповідно до положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в ІЗР НААН здобувачу вищої освіти була надана можливість:

- а) покращення результатів підсумкового контролю з відповідного освітнього компонента незалежно від кількості отриманих незадовільних оцінок, але здобувач у встановлений строк не скористався такою можливістю або за результатами повторного проходження підсумкового контролю отримав незадовільну оцінку;

- б) оскарження (апеляції) згідно з положенням про апеляцію контролю знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в ІЗР НААН;

- здобувач не може бути відрахований за невиконання індивідуального навчального плану до закінчення строку підсумкового контролю поточного

навчального періоду або до строку початку атестації здобувачів, якщо таке невиконання є наслідком обставин непереборної сили, що встановлено комісією ІЗР НААН.

9.2. Обов'язковими умовами поновлення/переведення здобувача є:

- попереднє або в строк до шести місяців після поновлення на навчання виконання незарахованих освітніх компонентів навчального плану попередніх періодів навчання (при цьому обсяг незарахованих освітніх компонентів на день поновлення не може перевищувати 20 кредитів ЄКТС);

- включення до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти визначених ОНП для попередніх періодів навчання обов'язкових освітніх компонентів та/або передбаченого нею обсягу вибіркового освітніх компонентів (за необхідності);

- проходження передбачених законодавством етапів атестації здобувачів вищої освіти (за необхідності).

9.3. Ініціатором розгляду справ про поновлення переведення та допуску до навчання є здобувач. Заява щодо поновлення/переведення за кошти фізичних та юридичних осіб на навчання має подаватись не пізніше, ніж за один місяць до дати передбачуваного початку навчання та не пізніше, ніж за шість місяців до його завершення.

Заява має бути розглянута по суті протягом п'яти робочих днів, а здобувач повідомлений (у тому числі засобами електронного поштового зв'язку) про строки, порядок і умови поновлення/переведення на навчання або про причину відмови.